

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาบทบาทของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมครั้งนี้ ผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษาได้ดังนี้

4.1 สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

4.2 บทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

4.3 แนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

4.1 สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

จากการศึกษาสถานศึกษาทั้ง 8 แห่งใน 4 แขวงของเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการสังเกต สันทนากลุ่ม และการสอบถาม สามารถสรุปลักษณะทางกายภาพลักษณะโดยทั่วไป กิจกรรมสำคัญ สถานการณ์ ผลกระทบ และสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ดังนี้

4.1.1 สภาพทางกายภาพโดยทั่วไปของสถานศึกษา

จากการสังเกตของผู้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะสภาพทางกายภาพโดยทั่วไป พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตชุมชนที่มีผู้อยู่อาศัย มีนักเรียน ครู-อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมาก จึงทำให้มีการใช้รถจักรยานยนต์และรถยนต์ทั้งโดยนักเรียน ครู-อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองในปริมาณค่อนข้างมากเช่นกัน เส้นทางการสัญจรภายในคับแคบและการจัดพื้นที่จราจรและที่จอดรถยังไม่เหมาะสม ขาดการจัดระบบระเบียบที่ดี การจราจรมีความหนาแน่นและติดขัดทั้งในช่วงเช้านก่อนเข้าเรียนและช่วงเย็นหลังเลิกเรียน บางสถานศึกษามีสิ่งก่อสร้าง อาคารขนาดใหญ่ มีการติดตั้งป้ายโฆษณา ติดตั้งเสาและสายไฟฟ้า ทำให้บดบังทัศนียภาพขาดความสวยงาม และยังรวมถึงขาดการจัดพื้นที่สาธารณะที่พอเพียง ขาดการวางผัง และการดูแลตกแต่งที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามสถานศึกษาส่วนใหญ่มีระบบการระบายน้ำที่ดี บางสถานศึกษามีบ่อดักไขมันเพื่อลดการปล่อยตะกอนและไขมันลงสู่แม่น้ำปิง บางสถานศึกษาประสบปัญหาน้ำท่วมเนื่องมาจากอยู่บริเวณที่ลุ่มและการระบายน้ำไม่ทันส่งผลให้การสัญจรลำบาก

4.1.2 กิจกรรมสำคัญในพื้นที่

จากการสังเกตของผู้ศึกษา และการสนทนากลุ่มของบุคคลในสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมสำคัญด้านปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า สถานศึกษามีนโยบายและการจัดกิจกรรมหรือ การดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ เพื่อลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ได้แก่ โครงการขยะรีไซเคิล โครงการธนาคารขยะ โครงการรณรงค์ โครงการดาวพิเศษ โครงการนักสืบสายน้ำ โครงการอนุรักษ์และประหยัดพลังงาน โครงการใช้จักรยาน โครงการจัดภูมิทัศน์ โครงการไม่ใช้พลาสติกบรรจุอาหาร ฯลฯ โดยแต่ละโครงการเป็นการดำเนินการร่วมกันของครู อาจารย์ นักเรียน พ่อค้าแม่ค้าในสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน บางโครงการเป็นความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น เทศบาล ชุมชน

4.1.3 สถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในพื้นที่

จากการสังเกตของผู้ศึกษาและการสนทนากลุ่มของบุคคลในสถานศึกษาถึงสถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่าปัญหาด้านขยะ สถานศึกษาส่วนใหญ่มีขยะจำนวนมาก มีการแยกจัดเก็บขยะแต่ละประเภท แต่บางสถานศึกษามีจำนวนถังขยะไม่เพียงพอกับขยะที่มีจำนวนมาก (ดังแสดงในภาพ 1)

ภาพ 1 ปริมาณจำนวนถังขยะของสถานศึกษาที่ไม่เพียงพอกับขยะ

ปัญหาด้านน้ำเสีย พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีระบบการระบายน้ำเสียที่ดี (ดังแสดงในภาพ 2) โดยบางสถานศึกษามีบ่อดักไขมันซึ่งจะช่วยลดการปล่อยตะกอน ไขมันลงสู่แม่น้ำปิง ลดการอุดตันของทางระบายน้ำเสียรวมถึงช่วยลดกลิ่นเหม็นที่เกิดจากการอุดตัน เช่น โรงเรียนปรินซ์รอยัลวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ โรงเรียน โปลิตیکنิคคานนา โรงเรียน วัฒโนทัยพายัพ แต่บางสถานศึกษามักประสบปัญหาน้ำท่วมเนื่องจากเกิดการอุดตันของระบบการระบายน้ำเสีย เช่น โรงเรียนไชยโรจน์วิทยา

ภาพ 2 ระบบการระบายน้ำภายในสถานศึกษา

ปัญหาด้านอากาศ พบว่า เกือบทุกสถานศึกษามีปริมาณควันจากไอเสียรถยนต์มากในช่วงเช้าและเย็นที่ผู้ปกครองมารับส่งนักเรียน เนื่องจากอัตรานักเรียนส่วนใหญ่ต่อรถรับส่งคือ 1:1 ทำให้ปริมาณรถบริเวณสถานศึกษามีมาก การจราจรไม่คล่องตัว ต้องใช้เวลาในการรับส่งนาน ส่งผลให้เกิดปริมาณไอเสียจากควันรถในพื้นที่มาก (ดังแสดงในภาพ 3)

ภาพ 3 การติดเครื่องรถเพื่อรอรับส่งนักเรียนก่อให้เกิดปัญหาด้านอากาศอย่างมาก

ปัญหาด้านการจราจร พบว่า ทุกสถานศึกษามีปริมาณการจราจรของรถยนต์หนาแน่นทั้งในช่วงเช้าและช่วงเย็น (ดังแสดงในภาพ 4 - 5) บางสถานศึกษาขาดการจัดการจัดระบบที่ดี การจัดพื้นที่จราจร ที่จอดรถยังไม่เหมาะสม เช่น เส้นทางจราจรเดินรถแบบสองทาง การใช้พื้นที่ถนนสำหรับจอดรถ

ภาพ 4 การจราจรบริเวณใกล้สถานศึกษาจะมีปริมาณหนาแน่นมากทั้งในช่วงเช้าและช่วงเย็น

ภาพ 5 การใช้เส้นทางจราจรแบบเดินรถทางเดียวเพื่อช่วยลดปัญหาการจราจร

ปัญหาด้านการใช้พลังงาน พบว่า บางสถานศึกษามีการจัดการใช้พลังงานอย่าง
คุ้มค่า ประหยัด โดยจัดทำเป็น โครงการต่าง ๆ เช่น โครงการปิดไฟเมื่อไม่ใช้ ปิดน้ำทุกครั้งที่ใช้

ปัญหาด้านสภาพภูมิทัศน์ พบว่า บางสถานศึกษาขาดทัศนียภาพที่สวยงาม เนื่อง
จากสภาพข้อจำกัดของพื้นที่ งบประมาณ (ดังแสดงในภาพ 6)

ภาพ 6 การติดตั้งเสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า และหม้อแปลงไฟฟ้าในสถานศึกษาส่งผลต่อสภาพภูมิทัศน์

ปัญหาด้านพื้นที่สาธารณะ พบว่า สถานศึกษาบางแห่งขาดการจัดพื้นที่ การวาง
ผัง และการดูแล ตกแต่งที่เหมาะสม เช่นการปลูกต้นไม้ การดูแลรักษา นอกจากนี้ยังรวมถึงผู้ใช้
พื้นที่ขาดระเบียบวินัยในการใช้พื้นที่ เช่น การทิ้งขยะเรี่ยราด การเดินลัดสนาม การเด็ดดอกไม้
และการขาดพื้นที่สาธารณะสำหรับนักเรียนรอรถรับส่ง เนื่องจากการวางผัง และการดูแลพื้นที่ใน
สถานศึกษาที่ไม่เหมาะสม (ดังแสดงในภาพ 7)

All rights reserved

ภาพ 7 การขาดพื้นที่สาธารณะสำหรับนักเรียนรอรถรับส่ง เนื่องจากการวางผังและการดูแลพื้นที่ในสถานศึกษาที่ไม่เหมาะสม

จากการให้กลุ่มตัวอย่าง ประเมินสิ่งแวดล้อมที่รู้สึกว่าเป็นปัญหามากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่ประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมที่รู้สึกว่าเป็นปัญหามากที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 2

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของการประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีความรุนแรงมากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่

สิ่งแวดล้อมที่ประเมินว่าเป็นปัญหารุนแรงมากที่สุด	กลุ่มผู้ตอบ		
	ผู้ประกอบการ	ชนชั้นกลาง	รวม
ปัญหาการจัดการขยะ	227 (49.2)	269 (57.5)	496 (53.4)
ปัญหาน้ำเสียจากอาคารเรียน	31 (6.7)	31 (6.6)	62 (6.7)
ปัญหาน้ำเสียจากโรงอาหารและสถานประกอบการ	7 (1.5)	14 (3.0)	21 (2.3)
ปัญหาอากาศเป็นพิษ	64 (13.9)	46 (9.8)	110 (11.8)
ปัญหาภูมิทัศน์	21 (4.6)	23 (4.9)	44 (4.7)
ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะ	40 (8.7)	23 (2.9)	63 (6.8)
ปัญหาการจราจร	55 (11.9)	51 (10.9)	106 (11.4)
ปัญหาการใช้พลังงาน	16 (3.5)	11 (2.4)	27 (2.9)
รวม	461 (100.0)	468 (100.0)	929 (100.0)

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่ประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีความรุนแรงมากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นอันดับแรกคือ ปัญหาจากการจัดการขยะ ร้อยละ 53.4 รองลงมาคือ ปัญหาอากาศเป็นพิษ ร้อยละ 11.8 และอันดับสาม ปัญหาการจราจร ร้อยละ 11.4

โดยผู้ประกอบการประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีความรุนแรงมากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นอันดับแรกคือ ปัญหาจากการจัดการขยะ ร้อยละ 49.2 รองลงมาคือ ปัญหาอากาศเป็นพิษ ร้อยละ 13.9 และอันดับสาม ปัญหาการจราจร ร้อยละ 11.9

ส่วนชนชั้นกลางประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีความรุนแรงมากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นอันดับแรกคือ ปัญหาจากการจัดการขยะ ร้อยละ 57.5 รองลงมาคือ ปัญหาการจราจร ร้อยละ 10.9 และอันดับสาม ปัญหาอากาศเป็นพิษ ร้อยละ 9.8

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีความรุนแรงมากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ และการศึกษาที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 3 ถึงตารางที่ 4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญมากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีอายุต่างกัน

สิ่งแวดล้อมที่ประเมินว่าเป็น ปัญหารุนแรงมากที่สุด	อายุของผู้ตอบ				รวม
	น้อยกว่า 30 ปี	30-39 ปี	40-49 ปี	50 ปี ขึ้นไป	
ปัญหาการจัดการขยะ	197	160	102	37	496
ปัญหาน้ำเสียจากอาคารเรียน	17	23	14	8	62
ปัญหาน้ำเสียจากโรงอาหาร และสถานประกอบการ	9	6	3	3	21
ปัญหาอากาศเป็นพิษ	38	26	30	16	110
ปัญหาภูมิทัศน์	18	12	11	3	44
ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ สาธารณะ	27	18	14	4	63
ปัญหาการจราจร	22	32	33	19	106
ปัญหาการใช้พลังงาน	13	5	8	1	27
รวม	341	282	215	91	929

Df = 21, Chi Square = 39.260, Sig. = 0.009, $\alpha < 0.05$

จากตารางที่ 3 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีความรุนแรงมากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน พบว่า ค่า Chi Square ที่ Df = 21 จำนวน ได้เท่ากับ 39.260 ซึ่งมากกว่าค่าในตารางที่กำหนดไว้เท่ากับ 38.93 แสดงให้เห็นว่า อายุของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กับการประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันจะประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน เช่น เมื่อพิจารณาจากตารางจะพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มี

อายุน้อยกว่า 30 ปี จะประเมินปัญหาขณะในสถานศึกษาเป็นปัญหาที่รุนแรงมากที่สุดในส่วนหรือร้อยละที่มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปประเมินปัญหาการจราจรในสถานศึกษาเป็นปัญหาที่รุนแรงในส่วนหรือร้อยละที่มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญมากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีการศึกษาดังกัน

สิ่งแวดล้อมที่ประเมินว่าเป็นปัญหา รุนแรงมากที่สุด	การศึกษาของผู้ตอบ			
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี	รวม
ปัญหาการจัดการขยะ	268	211	10	489
ปัญหาน้ำเสียจากอาคารเรียน	38	18	5	61
ปัญหาน้ำเสียจากโรงอาหารและสถาน ประกอบการ	12	8	1	21
ปัญหาอากาศเป็นพิษ	72	32	2	106
ปัญหาภูมิทัศน์	26	15	2	43
ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะ	37	21	2	60
ปัญหาการจราจร	49	50	7	106
ปัญหาการใช้พลังงาน	17	10	0	27
รวม	519	365	29	913

Df = 14, Chi Square = 24.818, Sig. = 0.036, $\alpha < 0.05$

จากตารางที่ 4 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีความรุนแรงมากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาดังกัน พบว่า ค่า Chi Square ที่ Df = 14 คำนวณได้เท่ากับ 24.818 ซึ่งมากกว่าค่าในตารางที่กำหนดไว้เท่ากับ 23.68 แสดงให้เห็นว่าการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กับการประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาดังกันจะประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน เช่น เมื่อพิจารณาจาก

ตารางจะพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาคำว่าปริญญาตรีจะประเมินปัญหาขยะในสถานศึกษาเป็นปัญหาที่รุนแรงมากที่สุดในสัดส่วนหรือร้อยละที่มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจะประเมินปัญหาการจราจรในสถานศึกษาเป็นปัญหาที่รุนแรงในสัดส่วนหรือร้อยละที่มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาคำว่าปริญญาตรี

4.1.4 ผลกระทบของปัญหา

จากการสังเกตของผู้ศึกษาและการสนทนากลุ่มของบุคคลในสถานศึกษา พบว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีผลกระทบในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ ปัญหาด้านการจัดการขยะ น้ำเสีย อากาศเป็นพิษ และการจราจร มีส่วนส่งผลกระทบต่อตรงกับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ผู้สัญจร และผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง เช่น ปัญหาขยะและน้ำเสียส่งกลิ่นเหม็นรบกวน ปัญหาอากาศเป็นพิษส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ปัญหาการจราจรส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตและค่าใช้จ่ายที่ต้องเพิ่มขึ้น ส่วนปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะและปัญหาภูมิทัศน์มีส่วนส่งผลกระทบต่อตรงกับ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้มาติดต่อทั่วไป คือ ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา การขาดพื้นที่พักผ่อน และปัญหาการใช้พลังงานมีส่วนส่งผลกระทบต่อตรงกับสังคม นั่นคือ การขาดแคลนพลังงานในอนาคต

จากการให้กลุ่มตัวอย่างประเมินผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมด้านปัญหาที่เป็นปัญหามากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่ประเมินผลกระทบของปัญหาดังตารางที่ 5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของการประเมินผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมด้านที่เป็นปัญหามากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่

ปัญหาก่อให้เกิดผลกระทบในด้าน	กลุ่มผู้ตอบ		
	ผู้ประกอบการ	ชนชั้นกลาง	รวม
สุขภาพประชาชน	160 (34.9)	175 (37.6)	335 (36.3)
ภูมิทัศน์ของเมืองโดยรวม	88 (19.2)	103 (22.2)	191 (20.7)
การทำหน้าที่เป็นเมืองท่องเที่ยว	37 (8.1)	46 (9.9)	83 (9.0)
คุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัย	173 (37.8)	141 (30.3)	314 (34.0)
รวม	458 (100.0)	465 (100.0)	923 (100.0)

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองประเมินผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมด้านที่เป็นปัญหามากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นอันดับแรกคือ สุขภาพประชาชน ร้อยละ 36.3 รองลงมาคือ คุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัย ร้อยละ 34.0 และอันดับสาม ภูมิทัศน์ของเมืองโดยรวม ร้อยละ 20.7

โดยผู้ประกอบการประเมินผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมด้านที่เป็นปัญหามากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นอันดับแรกคือ คุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัย ร้อยละ 37.8 รองลงมาคือ สุขภาพประชาชน ร้อยละ 34.9 และอันดับสาม ภูมิทัศน์ของเมืองโดยรวม ร้อยละ 19.2

ส่วนชนชั้นกลางประเมินผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมด้านที่เป็นปัญหามากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นอันดับแรกคือ สุขภาพประชาชน ร้อยละ 37.6 รองลงมาคือ คุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัย ร้อยละ 30.3 และอันดับสาม ภูมิทัศน์ของเมืองโดยรวม ร้อยละ 22.2

เมื่อวิเคราะห์ตารางไขว้ผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมด้านที่เป็นปัญหามากที่สุด ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 6 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ตารางไขว้การประเมินผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมด้านที่เป็นปัญหามากที่สุด

สิ่งแวดล้อมที่ประเมินว่าเป็นปัญหามากที่สุด	ปัญหาได้ก่อให้เกิดผลกระทบด้าน				
	สุขภาพประชาชน	ภูมิทัศน์ของเมืองโดยรวม	การเป็นเมืองท่องเที่ยว	คุณภาพชีวิตของผู้อาศัย	รวม
ปัญหาการจัดการขยะ	213	92	36	150	491
ปัญหาน้ำเสียจากอาคารเรียน	20	17	7	18	62
ปัญหาน้ำเสียจากโรงอาหารและสถานประกอบการ	5	7	5	4	21
ปัญหาอากาศเป็นพิษ	46	13	6	44	109
ปัญหาภูมิทัศน์	2	24	5	13	44
ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะ	13	22	11	17	63
ปัญหาการจราจร	34	15	10	47	106
ปัญหาการใช้พลังงาน	2	1	3	21	27
รวม	335	191	83	314	923

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาสัดส่วนหรือร้อยละของปัญหาแต่ละปัญหาที่ส่งผลกระทบในด้านต่าง ๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินปัญหาการจัดการขยะ และปัญหาน้ำเสียจากอาคารเรียนว่าก่อให้เกิดผลกระทบในด้านสุขภาพประชาชนมากที่สุด ประเมินปัญหาน้ำเสียจากโรงอาหารและสถานประกอบการ และปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเป็นเมืองท่องเที่ยวมากที่สุด ประเมินปัญหาภูมิทัศน์ว่าส่งผลกระทบต่อภูมิทัศน์ของเมืองโดยรวมมากที่สุด

สุด ประเมินปัญหาอากาศเป็นพิษ ปัญหาการจราจรและปัญหาการใช้พลังงานว่า ก่อให้เกิดผลกระทบในคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยมากที่สุด

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มี อายุ และการศึกษาที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 7 ถึงตารางที่ 8 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบการประเมินผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีอายุต่างกัน

การประเมินผลกระทบ ของปัญหาในด้าน	อายุของผู้ตอบ				รวม
	น้อยกว่า 30 ปี	30-39 ปี	40-49 ปี	50 ปี ขึ้นไป	
สุขภาพประชาชน	125	96	82	32	335
ภูมิทัศน์ของเมืองโดยรวม	81	54	36	20	191
การเป็นเมืองท่องเที่ยว	36	22	22	3	83
คุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัย	98	107	75	34	314
รวม	340	279	215	89	923

Df = 9, Chi Square = 14.738, Sig. = 0.098, $\alpha > 0.05$

จากตารางที่ 7 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน พบว่า ค่า Chi Square ที่ Df = 9 คำนวณได้เท่ากับ 14.738 ซึ่งน้อยกว่าค่าในตารางที่กำหนดไว้เท่ากับ 16.92 แสดงให้เห็นว่าอายุของผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันจะประเมินผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันหรือเหมือน ๆ กัน เช่น เมื่อพิจารณาจากตารางจะพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอายุน้อยกว่า 30 ปี อายุ 30-39 ปี อายุ 40-49 ปี และอายุ 50 ปี จะประเมินผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมว่ามีผลกระทบด้านสุขภาพประชาชนในสัดส่วนหรือร้อยละพอ ๆ กัน

วิภา
363.75
กฤษณ
เลขหมู่.....
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบการประเมินผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษา
ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีการศึกษาคต่างกัน

การประเมินผลกระทบของปัญหา ในด้านต่าง ๆ	การศึกษาของผู้ตอบ			
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี	รวม
สุขภาพประชาชน	197	124	9	330
ภูมิทัศน์ของเมืองโดยรวม	89	92	5	186
การเป็นเมืองท่องเที่ยว	50	27	5	82
คุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัย	180	120	10	310
รวม	516	363	29	908

Df = 6, Chi Square = 11.271, Sig. = 0.080, $\alpha > 0.05$

จากตารางที่ 8 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาคต่างกัน พบว่าค่า Chi Square ที่ Df = 6 คำนวณได้เท่ากับ 11.271 ซึ่งน้อยกว่าค่าในตารางที่กำหนดไว้เท่ากับ 12.59 แสดงให้เห็นว่าการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาคต่างกันจะประเมินผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันหรือเหมือนกัน เช่น เมื่อพิจารณาจากตารางจะพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาคต่ำกว่าปริญญาตรี การศึกษาระดับปริญญาตรี และการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีประเมินผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมว่ามีผลกระทบด้านคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยในสัดส่วนหรือร้อยละพอ ๆ กัน

4.1.5 สาเหตุ

จากการสังเกตของผู้ศึกษาและการสนทนากลุ่มของบุคคลในสถานศึกษา พบว่า สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ด้านปัญหาขยะ เกิดจากปริมาณถังขยะไม่เพียงพอ สถานศึกษามีนักเรียนจำนวนมาก การขาดจิตสำนึก วินัยในการทิ้งขยะ ขาดระเบียบแนวทางในการจัดการที่ชัดเจน

ปัญหาด้านน้ำ พบว่า สาเหตุเกิดจากการอุดตันของท่อระบายน้ำ ซึ่งเกิดจากการทิ้งน้ำเสียและขยะของผู้ประกอบการภายนอกสถานศึกษา ทำให้เกิดกลิ่นเหม็น และน้ำท่วมขังขณะฝนตก บางสถานศึกษาไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสีย

ปัญหาด้านอากาศ พบว่า สาเหตุเกิดจากควันรถยนต์ และฝุ่นละอองจากการจราจรในช่วงเช้าและเย็นที่ผู้ปกครองมารับส่งนักเรียน

ปัญหาด้านการจราจร พบว่า สาเหตุเกิดจากปริมาณรถยนต์จำนวนมากของผู้ปกครองที่มารับส่งนักเรียน รวมถึงการจอดรับส่งนักเรียนที่ขาดระเบียบ ไม่ปฏิบัติตามกฎ และการที่นักเรียนนำรถยนต์มาโรงเรียนและจอดตามบริเวณถนนรอบสถานศึกษา

ปัญหาด้านการใช้พลังงาน พบว่า สาเหตุเกิดจากนักเรียนขาดจิตสำนึกที่ดีในการใช้และอนุรักษ์พลังงาน

ปัญหาด้านสภาพภูมิทัศน์ พบว่า สาเหตุเกิดจากการวางแผนและระบบการจัดการที่ดี รวมถึงความร่วมมือจากผู้ประกอบการภายนอกสถานศึกษา

ปัญหาด้านพื้นที่สาธารณะ พบว่า สาเหตุเกิดจากการจัดพื้นที่ การวางผัง และการดูแล ตกแต่งที่ไม่เหมาะสม รวมถึงผู้ใช้พื้นที่ขาดจิตสำนึกที่ดี

ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหาในแต่ละปัญหาพบว่าต่างมีความเชื่อมโยงและเกี่ยวพัน และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน เช่น ปัญหาขยะและปัญหาน้ำเสีย ปัญหาการจราจรและปัญหาอากาศเป็นพิษ ปัญหาสภาพภูมิทัศน์และปัญหาพื้นที่สาธารณะและปัญหาขยะ ปัญหาการจราจรและปัญหาพื้นที่สาธารณะ

ส่วนจากการให้กลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจากสิ่งแวดล้อมด้านที่เป็นปัญหา มากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้ประกอบการและชนชั้นกลางใน เมืองเชียงใหม่วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาดังตารางที่ 9 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านที่มีปัญหามาก ที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยผู้ประกอบการและ ชนชั้นกลางในเมือง

สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม	กลุ่มผู้ตอบ		
	ผู้ประกอบการ	ชนชั้นกลาง	รวม
ขาดกฎระเบียบที่รัดกุม	125 (27.4)	121 (25.9)	246 (26.6)
ผู้รับผิดชอบไม่ใส่ใจ	97 (21.2)	118 (25.3)	215 (23.3)
ประชาชนไม่มีส่วนร่วม	77 (16.8)	97 (20.8)	174 (18.8)
การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว	158 (34.6)	131 (28.1)	289 (31.3)
รวม	457 (100.0)	467 (100.0)	924 (100.0)

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมือง เชียงใหม่ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านที่มีปัญหามากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาใน เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นอันดับแรกคือ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ร้อยละ 31.3 รองลงมา คือ ขาดกฎระเบียบที่รัดกุม ร้อยละ 26.6 และผู้รับผิดชอบไม่ใส่ใจ ร้อยละ 23.3

โดยทั้งผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา สิ่งแวดล้อมด้านที่มีปัญหามากที่สุดในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็น อันดับแรกคือ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ร้อยละ 34.6 และ 28.1 รองลงมาคือ ขาดกฎระเบียบที่ รัดกุม ร้อยละ 27.4 และ 25.9 และผู้รับผิดชอบไม่ใส่ใจ ร้อยละ 21.2 และ 25.3

All rights reserved

เมื่อวิเคราะห์ตารางไขว้สาเหตุของปัญหาของสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมด้านที่เป็นปัญหามากที่สุด ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ตารางไขว้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมด้านที่เป็นปัญหามากที่สุด

สิ่งแวดล้อมที่ประเมินว่าเป็นปัญหามากที่สุด	สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม				
	ขาดกฎระเบียบที่รัดกุม	ผู้รับผิดชอบไม่ใส่ใจ	ประชาชนไม่มีส่วนร่วม	ความเห็นแก่ตัว	รวม
ปัญหาการจัดการขยะ	150	109	90	144	493
ปัญหาน้ำเสียจากอาคารเรียน	16	19	16	11	62
ปัญหาน้ำเสียจากโรงอาหารและสถานประกอบการ	2	9	5	5	21
ปัญหาอากาศเป็นพิษ	33	19	13	45	110
ปัญหาภูมิทัศน์	9	9	14	12	44
ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะ	5	18	13	25	61
ปัญหาการจราจร	29	27	15	35	106
ปัญหาการใช้พลังงาน	2	5	8	12	27
รวม	246	215	174	289	924

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาสัดส่วนหรือร้อยละของสาเหตุต่าง ๆ ของปัญหาแต่ละปัญหา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ปัญหาการจัดการขยะมีสาเหตุมาจากการขาดกฎระเบียบที่รัดกุมมากที่สุด ปัญหาน้ำเสียจากอาคารเรียน ปัญหาภูมิทัศน์ และปัญหาการใช้พลังงานมีสาเหตุมาจากประชาชนไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด ปัญหาน้ำเสียจากโรงอาหารและสถานประกอบการและปัญหาการจราจรมีสาเหตุมาจากผู้รับผิดชอบไม่ใส่ใจมากที่สุด ส่วนปัญหาอากาศเป็นพิษและปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะมีสาเหตุมาจากความเห็นแก่ตัวมากที่สุด

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มี อายุ ภูมิฐานะเดิม และที่อยู่อาศัยปัจจุบันที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 11 ถึงตารางที่ 13 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีอายุต่างกัน

สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม	อายุของผู้ตอบ				รวม
	น้อยกว่า 30 ปี	30-39 ปี	40-49 ปี	50 ปีขึ้นไป	
ขาดกฎระเบียบที่รัดกุม	71	96	58	21	246
ผู้รับผิดชอบไม่ใส่ใจ	78	57	59	21	215
ประชาชนไม่มีส่วนร่วม	74	52	30	18	174
การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว	115	75	68	31	289
รวม	338	280	215	91	924

Df = 9, Chi Square = 20.589, Sig. = 0.015, $\alpha < 0.05$

จากตารางที่ 11 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน พบว่า ค่า Chi Square ที่ Df = 9 คำนวณได้เท่ากับ 20.589 ซึ่งมากกว่าค่าในตารางที่กำหนดไว้เท่ากับ 18.31 แสดงให้เห็นว่าอายุของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กับการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันจะวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่แตกต่างกัน เช่น เมื่อพิจารณาจากตารางจะพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุ 30-39 ปี จะวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ว่าเกิดจากการขาดกฎระเบียบที่รัดกุมมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุน้อยกว่า 30 ปี อายุ 40-49 ปี และอายุ 50 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน

สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม	ภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบ				
	ในเขตเมืองเชียงใหม่	นอกเขตเมืองเชียงใหม่	จังหวัดอื่นในภาคเหนือ	จังหวัดในภาคอื่น	รวม
ขาดกฎระเบียบที่รัดกุม	149	41	40	16	246
ผู้รับผิดชอบไม่ใส่ใจ	120	38	33	23	214
ประชาชนไม่มีส่วนร่วม	93	40	29	11	173
การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว	140	51	64	32	287
รวม	502	170	166	82	920

Df = 9, Chi Square = 15.537, Sig. = 0.077, $\alpha > 0.05$

จากตารางที่ 12 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน พบว่า ค่า Chi Square ที่ Df = 9 คำนวณได้เท่ากับ 15.537 ซึ่งน้อยกว่าค่าในตารางที่กำหนดไว้เท่ากับ 16.92 แสดงให้เห็นว่าภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความสัมพันธ์กับการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกันจะวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ไม่แตกต่างกันหรือเหมือน ๆ กัน เช่น เมื่อพิจารณาจากตารางจะพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภูมิลำเนาเดิมในเขตเมืองเชียงใหม่ มีภูมิลำเนาเดิมนอกเขตเมืองเชียงใหม่ มีภูมิลำเนาเดิมในจังหวัดอื่นของภาคเหนือ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ว่าเกิดจากการที่ผู้รับผิดชอบไม่ใส่ใจในสัดส่วนหรือร้อยละพอ ๆ กัน

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีที่อยู่อาศัยในปัจจุบันต่างกัน

สาเหตุของปัญหา สิ่งแวดล้อม	ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของผู้ตอบ			
	เป็นของ ส่วนตัว	นายจ้างจัดให้	เช่า	รวม
ขาดกฎระเบียบที่รัดกุม	172	18	56	246
ผู้รับผิดชอบไม่ใส่ใจ	128	22	64	214
ประชาชนไม่มีส่วนร่วม	101	19	53	173
การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว	181	13	93	287
รวม	582	72	266	920

Df = 6, Chi Square = 15.869, Sig. = 0.014, $\alpha < 0.05$

จากตารางที่ 13 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีที่อยู่อาศัยในปัจจุบันต่างกัน พบว่า ค่า Chi Square ที่ Df = 6 คำนวณได้เท่ากับ 15.869 ซึ่งมากกว่าค่าในตารางที่กำหนดไว้เท่ากับ 15.03 แสดงให้เห็นว่าที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กับการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .02 กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีที่อยู่ปัจจุบันต่างกันจะวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่แตกต่างกัน เช่น เมื่อพิจารณาจากตารางจะพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีที่อยู่อาศัยปัจจุบันโดยนายจ้างจัดให้จะวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ว่าเกิดจากผู้รับผิดชอบไม่ใส่ใจมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตัวเองและเช่าผู้อื่น

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

4.2 บทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

จากการสนทนากลุ่ม และการสอบถาม สามารถสรุปบทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ รวมถึงข้อเสนอในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา ได้ดังนี้

4.2.1 บทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

จากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับบทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า บทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษานั้นมี 2 ลักษณะ ได้แก่ บทบาทการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา และบทบาทที่สถานศึกษามีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา

บทบาทการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา ดำเนินการโดยผู้บริหารของสถานศึกษาร่วมประชุมศึกษาถึงแนวทาง วิธีการและความเป็นไปได้ และวางแผนในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม แล้วมอบหมายให้ฝ่ายต่าง ๆ รวมถึงบุคลากรภายในสถานศึกษารับผิดชอบการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมตามความเหมาะสม โดยคอยควบคุมดูแลประสานงานต่าง ๆ เพื่อให้มีการปฏิบัติงานตามแผนการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่วางไว้ และให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานในแต่ละช่วงเวลาเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าหรือผลของการดำเนินงานในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้สถานศึกษายังได้มีการจัดหางบประมาณการเงิน การใช้จ่ายเงิน การควบคุมและตรวจสอบด้านการเงินในการดำเนินการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมอีกด้วย ซึ่งในการจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาดังกล่าวได้มุ่งเน้นส่งเสริมให้ครู อาจารย์ นักเรียน พ่อค้าแม่ค้าในสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ร่วมกัน เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรภายในสถานศึกษา ผู้พบเห็น ชุมชนและสังคมภายนอก โดยสถานศึกษาพิจารณาถึงสภาพ ระดับความรุนแรงและลำดับความสำคัญของปัญหา และดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้สถานศึกษายังมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกแนวคิด ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนในทุกระดับชั้น เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และมีทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น ได้แก่

- โครงการขยะรีไซเคิล
- โครงการธนาคารขยะ
- โครงการทอดผ้าป่าขยะ
- โครงการรุ่งอรุณ
- โครงการดาวพิเศษ
- โครงการนักสืบสายน้ำ
- โครงการอนุรักษ์และประหยัดพลังงาน
- โครงการใช้จักรยาน
- โครงการจัดภูมิทัศน์ สิ่งแวดล้อม
- โครงการไม่ใช้พลาสติกบรรจุอาหาร
- โครงการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ทัศนศึกษา
- โครงการรักษาความสะอาด
- หลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

บทบาทที่สถานศึกษามีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา มีลักษณะคล้ายคลึงกับการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา คือ มีการวางแผน การจัดแบ่งหน้าที่และบุคลากรที่รับผิดชอบ การควบคุม การประสานงาน การรายงานผลและการงบประมาณ แต่มีความแตกต่างกันในรายละเอียดของลักษณะการดำเนินงาน กล่าวคือ มุ่งการจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา เน้นการประสานงาน การมีปฏิสัมพันธ์และความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม จากนั้นดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชนหรือสังคมภายนอกโดยการรณรงค์ ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและเชิญชวนให้ผู้ปกครองนักเรียน ครู อาจารย์ และพ่อค้าแม่ค้าในสถานศึกษา นำกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ไปใช้ในสถานที่ทำงาน สถานประกอบการ หรือพื้นที่บริเวณอื่น ๆ ภายนอกสถานศึกษาด้วย ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น ได้แก่

- โครงการขยะรีไซเคิล
- โครงการธนาคารขยะ
- โครงการทอดผ้าป่าขยะ
- โครงการดาวพิเศษ
- โครงการอนุรักษ์และประหยัดพลังงาน
- โครงการใช้จักรยาน
- โครงการจัดภูมิทัศน์ สิ่งแวดล้อม

- โครงการไม่ใช้พลาสติกบรรจุอาหาร
- โครงการรักษาความสะอาด

4.2.2 ข้อเสนอในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อจัดการปัญหา

จากการสนทนากลุ่มพบว่า มีข้อเสนอในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยสถานศึกษาควรจัดสัมมนา อบรม หรือประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องทั้ง ครู อาจารย์ นักเรียน พ่อค้าแม่ค้าในสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน บุคคลในชุมชนใกล้เคียง ผู้นำชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น เทศบาล เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน และสร้างจิตสำนึกในการรักษาสภาพแวดล้อม หาแนวทางข้อปฏิบัติร่วมกันในการแก้ไขและป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการขอให้กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับของการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่ได้แสดงความคิดเห็นดังตารางที่ 14 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับผลของการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ความเห็นเกี่ยวกับผลของการมีส่วนร่วม	กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้ประกอบการ	ชนชั้นกลาง	รวม
มีผลดีเพิ่มขึ้น	313 (68.6)	251 (56.3)	564 (61.0)
ได้ผลเท่าเดิม	44 (9.6)	87 (18.6)	131 (14.2)
เพิ่มความยุ่งยาก	25 (5.5)	48 (10.3)	73 (7.9)
ไม่แน่ใจ / ไม่มีความเห็น	74 (16.2)	82 (17.5)	156 (16.9)
รวม	456 (100.0)	468 (100.0)	924 (100.0)

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการปัญหา

สิ่งแวดลอมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นอันดับแรกคือ มีผลดีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 61.0 รองลงมาคือ ไม่น่าใจ ไม่มีความคิดเห็น ร้อยละ 16.9 และอันดับสาม คือ ได้ผลเท่าเดิม ร้อยละ 14.2

โดยผู้ประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการปัญหาสิ่งแวดลอมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นอันดับแรกคือ มีผลดีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 68.6 รองลงมาคือ ไม่น่าใจ ไม่มีความคิดเห็น ร้อยละ 16.2 และอันดับสาม คือ ได้ผลเท่าเดิม ร้อยละ 9.6

ส่วนชนชั้นกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการปัญหาสิ่งแวดลอมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นอันดับแรกคือ มีผลดีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 53.6 รองลงมาคือ ได้ผลเท่าเดิม ร้อยละ 18.6 และอันดับสาม คือ ไม่น่าใจ ไม่มีความคิดเห็น ร้อยละ 17.5

เมื่อวิเคราะห์การเปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับผลของการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการปัญหาสิ่งแวดลอมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีที่อยู่อาศัยปัจจุบันที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 15 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีที่อยู่อาศัยในปัจจุบันต่างกันเกี่ยวกับผลของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดลอมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ความเห็นเกี่ยวกับผลของการมีส่วนร่วม	ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของผู้ตอบ			
	เป็นของตัวเอง	นายจ้างจัดให้	เช่า	รวม
มีผลดีเพิ่มขึ้น	359	37	165	561
ได้ผลเท่าเดิม	74	19	38	131
เพิ่มความยุ่งยาก	48	8	16	72
ไม่น่าใจ / ไม่มีความเห็น	99	9	48	156
รวม	580	73	267	920

Df = 6, Chi Square = 11.484, Sig. = 0.075, $\alpha > 0.05$

จากตารางที่ 15 เมื่อวิเคราะห์การเปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับผลของการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีที่อยู่อาศัยในปัจจุบันต่างกัน พบว่า ค่า Chi Square ที่ $Df = 6$ สามารถได้เท่ากับ 11.484 ซึ่งน้อยกว่าค่าในตารางที่กำหนดไว้เท่ากับ 12.59 แสดงให้เห็นว่าที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่มีความสัมพันธ์กับความเห็นเกี่ยวกับผลของการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีที่อยู่อาศัยปัจจุบันต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับผลของการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ไม่แตกต่างกันหรือเหมือน ๆ กัน เช่น เมื่อพิจารณาจากตารางจะพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีที่อยู่อาศัยปัจจุบันเป็นของส่วนตัว นายจ้างจัดให้หรือเช่าผู้อื่น มีความเห็นเกี่ยวกับผลของการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ว่ามีผลดีเพิ่มขึ้นในสัดส่วนหรือร้อยละพอ ๆ กัน

เมื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างว่าการมีส่วนร่วมของคนกลุ่มใดสำคัญที่สุดในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่ได้เสนอความคิดเห็นดังตารางที่ 16 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับกลุ่มสำคัญที่สุดที่ควรมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

กลุ่มสำคัญที่สุดที่ควรมีส่วนร่วม	กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้ประกอบการ	ชนชั้นกลาง	รวม
ประชาชนทั่วไป	249 (54.2)	268 (57.5)	517 (55.9)
ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในสถานศึกษา	113 (24.6)	107 (23.0)	220 (23.8)
กลุ่มผู้นำชุมชน	60 (13.1)	59 (12.7)	119 (12.9)
เจ้าหน้าที่เทศบาล	37 (8.1)	32 (6.8)	69 (9.4)
รวม	459 (100.0)	466 (100.0)	925 (100.0)

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่ มีความเห็นเกี่ยวกับกลุ่มสำคัญที่สุดที่ควรมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อันดับแรกคือ ประชาชนทั่วไป ร้อยละ 55.9 รองลงมาคือ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในสถานศึกษา ร้อยละ 23.8 และอันดับสาม คือ กลุ่มผู้นำชุมชน ร้อยละ 12.9

โดยทั้งผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่ มีความเห็นเกี่ยวกับกลุ่มสำคัญที่สุดที่ควรมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อันดับแรกคือ ประชาชนทั่วไป ร้อยละ 54.2 และ 57.5 รองลงมาคือ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในสถานศึกษา ร้อยละ 24.6 และ 23.0 และอันดับสาม คือ กลุ่มผู้นำชุมชน ร้อยละ 13.1 และ 12.7

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับกลุ่มสำคัญที่สุดที่ควรมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีที่อยู่อาศัยปัจจุบันที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 17 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีที่อยู่อาศัยในปัจจุบันต่างกันเกี่ยวกับกลุ่มสำคัญที่สุดที่ควรมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

กลุ่มสำคัญที่สุดที่ควรมีส่วนร่วม	ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของผู้ตอบ			
	เป็นของส่วนตัว	นายจ้างจัดให้	เช่า	รวม
ประชาชนทั่วไป	335	33	148	516
ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในสถานศึกษา	127	20	71	218
กลุ่มผู้นำชุมชน	78	16	25	119
เจ้าหน้าที่เทศบาล	43	4	21	68
รวม	583	73	265	921

Df = 6, Chi Square = 11.323, Sig. = 0.079, $\alpha > 0.05$

จากตารางที่ 17 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับกลุ่มสำคัญที่สุดที่ควรมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีที่อยู่อาศัยในปัจจุบันต่างกัน พบว่า ค่า Chi Square ที่ $Df = 6$ คำนวณได้เท่ากับ 11.323 ซึ่งน้อยกว่าค่าในตารางที่กำหนดไว้เท่ากับ 12.59 แสดงให้เห็นว่าที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความสัมพันธ์กับความเห็นเกี่ยวกับกลุ่มสำคัญที่สุดที่ควรมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีที่อยู่อาศัยปัจจุบันต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับกลุ่มสำคัญที่สุดที่ควรมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันหรือเหมือน ๆ กัน เช่น เมื่อพิจารณาจากตารางจะพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตัวเอง นายจ้างจัดให้และเช่าผู้อื่น มีความเห็นเกี่ยวกับกลุ่มสำคัญที่สุดที่ควรมีส่วนร่วม คือ ประชาชนทั่วไปในสัดส่วนหรือร้อยละพอ ๆ กัน

เมื่อสอบถามความเห็นจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับแนวทางที่ได้ผลในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่ได้ให้ข้อเสนอแนะดังตารางที่ 18 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับแนวทางที่ได้ผลในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ได้ผล ในการจัดการ	กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้ประกอบการ	ชนชั้นกลาง	รวม
การสอดส่องดูแล	140 (30.4)	174 (37.3)	314 (33.9)
การมีอาสาสมัครรับผิดชอบ	68 (14.8)	77 (16.5)	145 (15.6)
รณรงค์เผยแพร่ความรู้	184 (40.0)	160 (34.2)	344 (37.1)
ลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน	68 (14.8)	56 (12.0)	124 (13.4)
รวม	460 (100.0)	467 (100.0)	927 (100.0)

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่มีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ได้ผลในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อันดับแรกคือ รณรงค์เผยแพร่ความรู้ ร้อยละ 37.1

รองลงมาคือ การสอดคล้องดูแล ร้อยละ 33.9 และอันดับสามคือ การมีอาสาสมัครรับผิดชอบ ร้อยละ 15.6

โดยผู้ประกอบการมีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ได้ผลในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อันดับแรกคือ รมรงค์เผยแพร่วามรู้ ร้อยละ 40.0 รองลงมาคือ การสอดคล้องดูแล ร้อยละ 30.4 และอันดับสามคือ การมีอาสาสมัครรับผิดชอบ และลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ร้อยละ 14.8 เท่ากัน

ส่วนชนชั้นกลางมีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ได้ผลในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อันดับแรกคือ การสอดคล้องดูแล ร้อยละ 37.3 รองลงมาคือ รมรงค์เผยแพร่วามรู้ ร้อยละ 34.2 และอันดับสามคือ การมีอาสาสมัครรับผิดชอบ ร้อยละ 16.5

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ได้ผลในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีตำแหน่งทางสังคมที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นในตารางที่ 19 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งทางสังคมต่างกันเกี่ยวกับแนวทางที่ได้ผลในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ได้ผลในการจัดการ	ตำแหน่งทางสังคมของผู้ตอบ			
	ไม่ได้เป็นสมาชิกใด ๆ	เป็นสมาชิก	เป็นสมาชิกและบริหาร	รวม
การสอดคล้องดูแล	272	26	9	307
การมีอาสาสมัครรับผิดชอบ	115	22	6	143
รมรงค์เผยแพร่วามรู้	282	41	13	336
ลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน	101	21	1	123
รวม	770	110	29	909

Df = 6, Chi Square = 12.169, Sig. = 0.058, $\alpha > 0.05$

จากตารางที่ 19 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ได้ผลในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีตำแหน่งทางสังคมต่างกัน พบว่า ค่า Chi Square ที่ $Df = 6$ จำนวนได้เท่ากับ 12.169 ซึ่งน้อยกว่าค่าในตารางที่กำหนดไว้เท่ากับ 12.59 แสดงให้เห็นว่าตำแหน่งทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความสัมพันธ์กับความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ได้ผลในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งทางสังคมต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ได้ผลในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ไม่แตกต่างกันหรือเหมือน ๆ กัน เช่น เมื่อพิจารณาจากตารางจะพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งที่ไม่ได้เป็นสมาชิกใด ๆ เป็นสมาชิก เป็นสมาชิกและบริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ได้ผลในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ การรณรงค์เผยแพร่ความรู้ในสัดส่วนหรือร้อยละพอ ๆ กัน

4.3 แนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

จากแบบสอบถามแบบปลายเปิดและการสนทนากลุ่มสามารถสรุปแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้ดังนี้

4.3.1 การวางแผน

สถานศึกษาควรมีการศึกษา วิเคราะห์ ประเมินผลกระทบที่เกิดจากปัญหา เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ควรมีการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายการดำเนินงาน กลยุทธ์วิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน และเหมาะสมกับแต่ละปัญหา โดยให้ครู อาจารย์ บุคลากรในสถานศึกษาและบุคลากรหรือองค์กรภายนอกสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย

4.3.2 การจัดองค์การ

การจัดแบ่งหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ หรือหน่วยงานในสถานศึกษาควรพิจารณาถึงศักยภาพความเป็นไปได้ของฝ่าย / หน่วยงานนั้น ๆ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร โดยต้องมีการกำหนดโครงสร้างการทำงาน การแบ่งงาน และลักษณะหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน และมีความสะดวกรวดเร็ว ซึ่งจะทำให้สามารถปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

4.3.3 การจัดบุคลากร

การมอบหมายให้บุคลากรในสถานศึกษารับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดอัตรากำลัง และมีการคัดสรรที่เหมาะสม โดยควรพิจารณาถึงตำแหน่งงาน หน้าที่ความรับผิดชอบที่มีอยู่เดิม ภาระงานในสถานศึกษา รวมถึงความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้สถานศึกษาควรมีการพัฒนาส่งเสริมให้บุคลากรดังกล่าวมีความรู้ความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น อาจโดยการส่งไปอบรม หรือสัมมนาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในองค์การของภาครัฐหรือเอกชน

4.3.4 การควบคุม

สถานศึกษาควรมีการติดตามผลเพื่อดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นตามแผนการจัดการ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้สอดคล้องและตรงตามนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้

4.3.5 การประสานงาน

สถานศึกษาควรมุ่งเน้นการประสานงานระหว่างหน่วยงาน / ฝ่าย หรือบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในสถานศึกษาเองและกับภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างและส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลทำให้การดำเนินงานไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.6 การรายงานผล

การรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการที่จะแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของการดำเนินงานในแต่ละช่วงของการจัดการสิ่งแวดล้อม ดังนั้นสถานศึกษาควรเน้นการรายงานผลของการปฏิบัติงานที่มีความถูกต้องชัดเจน และตรงตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อไม่ให้กระทบต่อการดำเนินงานในระยะต่อ ๆ มาของการจัดการ ซึ่งอาจทำให้เกิดความล้มเหลวในการจัดการสิ่งแวดล้อมในที่สุด

4.3.7 การงบประมาณ

สถานศึกษาควรจัดเตรียมงบประมาณเพื่อการสนับสนุนด้านต่าง ๆ สำหรับการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอ ควรมีการจัดแบ่งรายละเอียดค่าใช้จ่ายเป็นหมวดต่าง ๆ อย่างชัดเจน เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าวิทยากร ค่าการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ค่าก่อสร้าง

เป็นต้น รวมถึงมีการตรวจสอบควบคุมการใช้จ่ายเงินอย่างละเอียดเพื่อป้องกันปัญหาการใช้จ่ายและเป็นการควบคุมรายจ่ายให้อยู่ในงบประมาณที่ตั้งไว้ ซึ่งการจัดเตรียมงบประมาณดังกล่าวของสถานศึกษาอาจได้จากการจัดทำโครงการเสนอหน่วยงานต้นสังกัด และจากการรับเงินสนับสนุนจากองค์กรเอกชนต่าง ๆ

โดยแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ในทุกกระบวนการควรมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน องค์กรทั้งของรัฐและเอกชน ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการปัญหาอย่างยั่งยืน รวมถึงควรเร่งเสริมสร้างจิตสำนึก พื้นฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและผลกระทบจากปัญหาต่าง ๆ ในวัยเรียนเป็นสำคัญ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved